

Извјештај о вањском вредновању Независног универзитета Бања Лука

АВОРС број и датум: 01/02-04-2-286-20/23 од 30.5.2025. године

Датуми посјете: 9.-11. априла 2025. године

Локација: Бања Лука

Комисија за вањско вредновање:

- Проф. др Мелиха Биједић, стручњак из реда академске заједнице БиХ, предсједник
- Проф. др Саша Милић, међународни стручњак, члан
- Проф. др Недим Чаушевић, стручњак из реда привреде и праксе, члан и
- Марко Шупић, студент, члан.

Координатор: Татјана Радаковић, ма

Стандарди и критеријуми за вањско вредновање: *Стандарди и смјернице за осигурање квалитета у европском простору високог образовања – ESG (Standards and Guidelines for Quality Assurance in European Higher Education Area, 2015), Стандарди за акредитацију високошколских установа, Стандарди за акредитацију студијских програма првог и другог циклуса студија, Критеријуми за акредитацију високошколских установа у БиХ, Критеријуми за акредитацију студијских програма првог и другог циклуса студија у БиХ, Правилник о акредитацији високошколских установа и студијских програма Републике Српске.*

Садржај

1.	Апликација	3
1.1	Информација о процесу акредитације	3
1.2	Подаци о високошколској установи	6
1.3	Подаци о захтјеву.....	7
2.0	Вањско вредновање.....	7
2.1	Претходне активности	8
2.2	Посјета високошколској установи.....	9
3.0	Мишљење о исходу вањског вредновања	10
3.1	Оцјена квалитета по појединачним стандардима/критеријумима	11
3.2	Препорука за акредитацију	31

1. Апликација

1.1 Информација о процесу акредитације

Независни универзитет Бања Лука (у даљем тексту: Универзитет) предао је пријаву за акредитацију високошколске установе и девет студијских програма: Економија и пословање (60 ECTS), Рачунарство и информатика (240 ECTS), Заштита животне средине (240 ECTS), Цивилна заштита (180 и 240 ECTS), Безбједност и криминалистика (60 ECTS), Предшколско васпитање и образовање (240 ECTS), Специјална едукација и социјална рехабилитација (240 ECTS) и Специјална едукација и рехабилитација (60 ECTS), 3.10.2023. године, Агенцији за високо образовање Републике Српске (у даљем тексту: Агенција) која је заведена под бројем протокола Агенције 1/02-04-2-286/23 од 3.10.2023. године.

Агенција је 12.3.2024. године актом број 1/02-04-2-286-2/23 затражила од Министарства за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво Републике Српске, као надлежног органа управе, провјеру легитимности рада Универзитета и студијских програма, а истог дана актом бр. 1/02-04-2-286-3/23 од Републичке управе за инспекцијске послове податке у вези са вршењем инспекцијског надзора над Универзитетом и судијским програмима.

Министарство је дописом број 19.040/616-11/24 од 26.4.2024. године информисало Агенцију да су за Универзитет и студијске програме издата рјешења и дозволе за обављање дјелатности високог образовања и извођење студијских програма, те да се у Министарству не води ниједан другостепени поступак у којем је жалитељ Универзитет, а чији је предмет у вези са неким од наведених студијских програма првог и другог циклуса студија. У вези са упитом Агенције да ли Министарство има одређена сазнања по питању истражних радњи у акцији кодног назива “Кластер”, Министарство је у истом одговору обавијестило Агенцију да не располажу информацијама по питању акције “Кластер”.

Републичка управа за инспекцијске послове је одговорила дописом број 24.120/054-23-2/24 од 1.4.2024. године и констатовала је да су приликом контроле рада Независног универзитета Бања Лука утврђене неправилности у вођењу евиденције и документације, при чему су инспектори налагали да се отклоне неправилности у матичним књигама, те отклоне пропусти у поступку вођења евиденције о издатим дипломама и додацима диплома, пријавама за полагање испита и записницима о одржаним испитима, те да су према установи предузете корективне мјере. Накнадном инспекцијском контролом извршења рјешења је утврђено да је Универзитет извршио све наложене мјере.

Агенција је рјешењем број 1/02-04-2-286-1/23 од 12.2.2024. године за координатора поступка акредитације Универзитета и наведених студијских програма именовала стручног савјетника за акредитацију и међународну сарадњу у Сектору за акредитацију и међународну сарадњу, Татјану Радаковић, ма.

Универзитет је дописом број: 366/24 од 19.9.2024. године (број у Агенцији: 1/02-04-2-286-4/23 од 20.9.2024. године) обавијестио Агенцију да Универзитет из поступка повлачи студијске програме Рачунарство и информатика (240 ECTS) и Заштита животне средине (240 ECTS) те је

Уговор сачињен на начин да су предмет вањског вредновања Универзитет и седам студијских програма: Економија и пословање (60 ECTS), Цивилна заштита (180 и 240 ECTS), Безбједност и криминалистика (60 ECTS), Предшколско васпитање и образовање (240 ECTS), Специјална едукација и социјална рехабилитација (240 ECTS) и Специјална едукација и рехабилитација (60 ECTS).

Агенција је 3.1.2025. године са Универзитетом закључила Уговор за услуге акредитације високошколске установе и студијских програма под бројем протокола Агенције 01/02-04-2-286-13/24 од 3.1.2025. године које ће Агенција извршити на основу:

-Вањског вредновања система обезбјеђења квалитета Универзитета и вањског вредновања седам студијских програма првог и другог циклуса да би се утврдила усаглашеност са захтјевима Стандарда вредновања, односно Стандарда и смјерница за обезбјеђење квалитета у европском простору високог образовања, Стандарда за акредитацију високошколских установа који су усклађени са Критеријумима за акредитацију високошколских установа у БиХ као и Стандарда за акредитацију студијских програма првог и другог циклуса студија који су усклађени са Критеријумима за акредитацију студијских програма првог и другог циклуса студија у БиХ.

Уговором су дефинисане обавезе Универзитета и Агенције као и повјерљивост свих информација пружених у току поступка вањског вредновања.

Агенција је затим спровела поступак одабира чланова Комисије стручњака у складу са Правилником о акредитацији високошколских установа и студијских програма, те у складу са Законом о високом образовању Републике Српске и Законом о Агенцији за високо образовање Републике Српске, актом број 1/02-04-2-286-12/24 од 31.12.2024. године упутила Агенцији за развој високог образовања и осигурање квалитета БиХ (у даљем тексту: ХЕА) Приједлог за именовање Комисије домаћих и међународних стручњака за оцјењивање и ревизију квалитета и давање препорука о акредитацији Универзитета и наведених студијских програма (даље: Комисија стручњака).

Након извршеног именовања Комисије стручњака од стране ХЕА рјешењем број: 05-33-1-5-3/25 од 21.1.2025. године, именована је Комисија у саставу:

- Проф. др Неџад Корајлић, стручњак из реда академске заједнице БиХ, предсједник
- Проф. др Мелиха Биједић, стручњак из реда академске заједнице БиХ, члан
- Проф. др Саша Милић, међународни стручњак, члан
- Проф. др Недим Чаушевић, стручњак из реда привреде и праксе, члан и
- Андреј Шева, студент, члан.

С обзиром да је предсједник Комисије стручњака изразио спријеченост да обавља дужност предсједника Комисије стручњака, Агенција је 10.2.2025. године актом број: 1/02-04-2-286-12-3/24 тражила измјену Рјешења о именовању Комисије стручњака на начин да се проф. др Мелиха Биједић именује за предсједника Комисије стручњака што је и учињено Рјешењем о измјени Рјешења број: 05-33-1-5-5/25 од 20.2.2025. године (број у Агенцији: 1/02-04-2-286-12-4/24 од 24.2.2025. године).

Дописима број: 01-60-01/25 од 5.3.2025. године (број у Агенцији: 1/02-04-2-99/25 од 6.3.2025. године) и 114/25 од 10.3.2025. године (број у Агенцији: 1/02-04-2-99-1/25 од 11.3.2025. године) Универзитет је обавијестио Агенцију да из поступка акредитације повлаче студијске програме Цивилна заштита (180 и 240 ECTS) и Безбједност и криминалистика (60 ECTS). С обзиром да је

наведена измјена предмета вредновања настала као посљедица издвајања Факултета за безбједност и заштиту из Универзитета, Агенција је дописима број: 1/02-04-2-99-3/25 и 1/02-04-2-99-4/25 од 12.3.2025. године затражила од Министарства и Републичке управе за инспекцијске послове информације о испуњености законских предуслова за обављање дјелатности високог образовања на Независном универзитету Бања Лука, а који су прописани чланом 31. Закона о високом образовању. Министарство је одговорило актом број: 19.040/616-26/25 од 18.3.2025. године (број у Агенцији: 1/02-04-2-99-5/25 од 27.3.2025. године) у којем потврђују статус универзитета за Независни универзитет Бања Лука, како је прописано чланом 31. Закона о високом образовању Републике Српске.

Агенција је дописом број: 1/02-04-2-99-2/25 од 12.3.2025. године тражила од Универзитета да уреди захтјев за акредитацију и достави ажурирану документацију високошколске установе и студијских програма који су и даље у поступку акредитације. Уређен захтјев за акредитацију Универзитета и студијских програма: Специјална едукација и социјална рехабилитација (240 ECTS), Специјална едукација и рехабилитација (60 ECTS), Предшколско васпитање и образовање (240 ECTS) и Економија и пословање (60 ECTS) је достављен Агенцији дописом број: 1/02-04-2-99-2-1/25 од 25.3.2025. године у чијем прилогу су ажурирани апликациони обрасци за Универзитет и наведена четири студијска програма.

У вријеме измјене захтјева од стране Независног универзитета Бања Лука, проф. др Неџад Корајлић, један од два представника академске заједнице БиХ у Комисији стручњака и Андреј Шева, представник студената у Комисији стручњака су обавијестили Агенцију да нису у могућности да наставе рад у Комисији стручњака те је Агенција тражила измјену Рјешења о именовању Комисије стручњака број: 05-33-1-5-2/25 од 20.1.2025. године и Рјешења о измјени Рјешења о именовању Комисије стручњака број: 05-33-1-5/25 од 20.2.2025. године на начин да се умјесто Андреја Шева именује Марко Шупић, а да се проф. др Неџад Корајлић изостави из састава Комисије стручњака.

Рјешењем о измјени Рјешења о именовању Комисије стручњака број: 05-33-1-5-7/25 од 26.3.2025. године (број у Агенцији: 1/02-04-2-286-12-6/24 од 27.3.2025. године) именована је Комисија стручњака у сљедећем саставу:

- Мелиха Биједић, стручњак из реда академске заједнице БиХ, предсједник
- Проф. др Саша Милић, међународни стручњак, члан
- Проф. др Недим Чаушевић, стручњак из реда привреде и праксе, члан и
- Марко Шупић, студент, члан,

те се приступило детаљној анализи документације након чега су услиједиле активности на припреми посјете високошколској установи.

Током припреме поступка вањског вредновања Агенција је запримила допис број: 1/02-04-2-286-11/24 од 20.12.2024. године који је "Група студената Независног универзитета Бања Лука" упутила Агенцији, Министарству и Просвјетној инспекцији у којем наводе низ неправилности на Универзитету, те изражавају своју забринутост и траже помоћ институција на које су насловили допис.

Поступајући по наведеном допису Просвјетна инспекција је извршила ванредну инспекцијску контролу на Универзитету о чему је обавијестила Министарство и Агенцију дописом број:

24.120./616-230-89-4/24 од 15.1.2025. године (број у Агенцији: 01/02-04-2-286-14/24 од 17.1.2025. године) те је приложен Записник о извршеној ванредној инспекцијској контроли број: 24.120/616-230-89-2/24 од 30.12.2024. године и овјерена копија рјешења о отклањању неправилности број: 24.120/616-230-89-3/24 од 13.1.2025. године којим је Универзитету наложено да отклони недостатке утврђене инспекцијским прегледом на начин да обезбиједи да састав Сената чине и студенти који су први пут уписани на други циклус студија. Са свим напријед наведеним је упозната Комисија стручњака.

1.2 Подаци о високошколској установи

Назив, адреса и е-маил адреса институције	НУБЛ Бања Лука, Вељка Млађеновића 12Е, 78000 Бања Лука, info@nubl.org
Интернет адреса	www.nubl.org
Назив, број и датум акта о оснивању	<u>Рјешење о оснивању Независног НУБЛ-а за политичке и друштвене науке Бања Лука, бр. Улошка: 5-82-000 Бања Лука од 11.10.2006. године</u>
Пореско-идентификациони број (ПИБ)	44402522740000
Матични број додијељен од Републичког завода за статистику	11011225
Име, презиме и адреса (назив и сједиште) оснивача	Зоран Калинић, Саве Мркаља 3, 78000 Бања Лука
Број и датум одлуке о именовану лица овлашћеног за заступање	<u>Одлука о именовану ректора бр. 71-7-396-04/22 од 30.09.2022. године</u> и Одлука о утврђивању лица овлашћеног за заступање- директор, бр. 01-718-1/11/12 од 26.01.2012. године
Број и датум дозволе за рад високошколске установе	07.023/602-2086/09 од 01.10.2009. године
Број и датум дозволе за рад ван сједишта	-
Организационе јединице које се посјећују и одговорна лица	Економски факултет – проф.др Ружица Ђервида Педагошки факултет – проф.др Миломир Мартић Факултет за безбедност и заштиту – проф.др Слободан Жупљанин Факултет за екологију – проф.др Бранка Марковић Факултет за информатику – проф.др Мухарем Козић
Контакт особа (за посјету)	Горан Калинић - директор
Број телефона	051 456 615

1.3 Подаци о захтјеву

Универзитет је уз захтјев за акредитацију доставио попуњен апликациони образац пратећи одговарајуће стандарде и критеријуме, као и самоевалуациони извјештај и пратећу документацију која је хиперлинковима повезана с апликационим обрасцем (Статут, Рјешења и дозволе за рад, Стратегију, Правилник о осигурању квалитета Универзитета и др.). Универзитет је доставио и пријаве за акредитацију четири студијска програма, попуњене апликационе обрасце као и самоевалуационе извјештаје и пратећу документацију за пријављене студијске програме.

Студијски програми пријављени за акредитацију		
Назив студијског програма:	Ниво студија	Назив(и) излазних квалификација
Предшколско васпитање и образовање	Први циклус	Дипломирани васпитач предшколске дјеце – 240 ECTS
Економија и пословање	Други циклус	Мастер економије у области (модул) – 300 ECTS област пословна економија – 300 ECTS област менаџмента и маркетинга – 300 ECTS област туризма – 300 ECTS област финансија, банкарства и осигурања – 300 ECTS област рачуноводства и ревизије – 300 ECTS
Специјална едукација и социјална рехабилитација	Први циклус	Професор специјалне едукације и рехабилитације – 240 ECTS
Специјална едукација и рехабилитација	Други циклус	Мастер специјалне едукације и рехабилитације – 300 ECTS

2.0 Вањско вредновање

Предмет вањског вредновања је Универзитет у смислу оцјене и ревизије квалитета и давања препоруке о акредитацији, те студијски програми у смислу оцјене квалитета студијских програма, њихових исхода и стицања компетенција које су у функцији квалитетног обављања стручне, научне и умјетничке дјелатности.

2.1 Претходне активности

Након прегледа достављене документације за акредитацију Универзитета и студијских програма те након извршене провјере легитимности високошколске установе отпочеле су припреме Комисије стручњака у сљедећем саставу:

- Проф. др Мелиха Биједић, стручњак из реда академске заједнице БиХ, предсједник
- Проф. др Саша Милић, међународни стручњак, члан
- Проф. др Недим Чаушевић, стручњак из реда привреде и праксе, члан и
- Марко Шупић, студент, члан.

Комисија је на разматрање добила документацију високошколске установе и студијских програма, попуњене апликационе обрасце, самоевалуациони извјештај, те бројну пратећу документацију.

Комисија је такође добила Стандарде и смјернице за осигурање квалитета у европском простору високог образовања, Стандарде за акредитацију високошколске установе и Критеријуме за акредитацију високошколских установа у БиХ, Стандарде за акредитацију студијских програма првог И другог циклуса студије, Критеријуме за акредитацију студијских програма првог и другог циклуса студије у БиХ, Правилник о акредитацији високошколских установа и студијских програма Републике Српске, обрасце листе провјере за члана комисије стручњака и обрасце извјештаја.

Агенција је организовала online састанак преко Google Meet апликације са Комисијом стручњака 7. марта 2025. године којем су присуствовали координатор и четири члана Комисије стручњака. Током састанка Комисија је утврдила методологију рада и између осталог усагласила, поштујући акте Агенције и све релевантне прописе у Републици Српској и БиХ, да сваки члан Комисије има обавезу да на основу анализираних документација високошколске установе попуни образац индивидуалне листе провјере која служи као подсјетник члану Комисије са питањима, запажањима и захтјевима за додатне документе за посјету установи. На састанку су договорене све појединости рада, те усаглашено заједничко разумијевање захтјева стандарда и критеријума.

Путем електронске поште координатор је са Комисијом усагласио приједлог термина и План и програм посјете високошколској установи, који предвиђа посјету у трајању од три радна дана.

Прије посјете Комисије за вањско вредновање, руководство и представници служби Универзитета су упознати са детаљима и током предстојеће посјете, те им је благовремено достављен План и програм посјете који су допунили именима учесника на сваком поједином састанку. Предмет вањског вредновања је Универзитет и четири студијска програма кроз процјену обављања основне дјелатности у односу на степен испуњености Стандарда за акредитацију високошколских установа, Критеријума за акредитацију високошколских установа у БиХ, Стандарда за акредитацију студијских програма првог и другог циклуса, Критеријума за акредитацију студијских програма првог и другог циклуса у БиХ и релевантних Европских стандарда и смјерница за обезбјеђење квалитета у високом образовању, као што је наведено у Апликацији за акредитацију.

Током другог састанка који је одржан уочи посјете Универзитету, је усаглашен фокус на поједина питања, размијењена су мишљења стечена након прегледа апликација Универзитета и студијских програма, усаглашен начин вођења разговора, као и друга питања од важности за професионалан рад Комисије стручњака.

2.2 Посјета високошколској установи

Посјета високошколској установи реализована је у периоду од 9. до 11. априла 2025. године, а План и програм посјете (даље: План посјете) доступан је у архиви Агенције, уз досије Универзитета и усаглашен је са свим члановима Комисије стручњака, те благовремено достављен Универзитету како би се припремила документација коју чланови Комисије стручњака траже на увид и да би рад на вредновању био што боље организован.

Планом посјете било је предвиђено да Комисија стручњака разговара са сљедећим саговорницима:

- руководством Универзитета,
- тимом за квалитет и тимом за припрему самоевалуацијских извјештаја,
- са представницима правне службе, рачуноводства и других општих служби,
- са представницима Канцеларије за међународну сарадњу,
- са представницима академског особља,
- са представницима студената,
- са представницима дипломираних студената/алумни и
- са представницима тржишта рада.

Сви састанци су реализовани у складу са планом посјете.

Током првог радног дана 9. априла 2025. године, Комисија стручњака је одржала први састанак у са руководством Универзитета, а потом је услиједио састанак са тимом за квалитет и тимом за припрему самоевалуацијских извјештаја, са представницима правне службе, рачуноводства и других општих служби Универзитета. На састанку са руководством Универзитета, чланови Комисије стручњака су, између осталог, поставили питање руководству Универзитета које се односило на судски поступак који се води пред Судом БиХ након оптужнице коју је подигло Тужилаштво БиХ против бившег ректора Универзитета и високошколске установе Независни Универзитет, након акције “Кластер”.

Након паузе и интерних консултације Комисије стручњака услиједио је састанак са представницима за међународну сарадњу. Комисија је затим имала састанке са академским особљем и студентима три студијска програма, Економија и пословање (2. циклус) и Специјална едукација и рехабилитација (1. и 2. циклус).

Посјета је настављена и другог радног дана, 10. априла. Комисија је имала састанке са академским особљем и студентима студијског програма Предшколско васпитање и образовање (1. циклус) и обишла физичке ресурсе Универзитета: просторије правне службе, Института, кабинет ректора, кабинете наставника, амфитеатар у којем је било у току предавање из Педагошке психологије, еколошку лабораторију, просторију за одмор, учионице гдје се у једној изводила настава из предмета Новинарство и мултимедија, још један амфитеатар, огласне табле за све године студија, дидактички кабинет гдје је наставна у току, просторије библиотеке и читаонице, те студентске службе гдје је Комисија стручњака извршила увид у примјерке

евиденције одржане наставе од којих су неки били празни и објашњено је да се деси понекад да нико не дође на предавања, зависно од студијског програма и броја студената на истом. Показан је Digi Soft рачуноводствени програм, те извршен увид у неке од студентских досијеа као и записнике након одржаних колоквија. Након обиласка физичких ресурса услиједио је састанак са дипломираним студентима, а потом и са представницима привреде/тржишта рада, односно представницима пословних субјеката који запошљавају свршене студенте. На крају радног дана Комисија је прегледала документацију која је тражена на увид током посјете.

Трећег дана посјете 11. априла 2025. године, након одржаних састанака и обављених разговора, чланови Комисије стручњака су одржали интерни састанак на којем су изнијели индивидуална запажања и утиске са појединих састанака, коментарисали добијене информације и анализирали рад Комисије стручњака. Током дискусије сви чланови Комисије стручњака су усагласили ставове те саставили прелиминарни извјештај који је усмено презентован руководству Универзитета. О овим запажањима дате су и посебне препоруке у наставку извјештаја.

3.0 Мишљење о исходу вањског вредновања

Вањско вредновање високошколске установе и студијских програма је урађено провјером нивоа испуњености захтјева Стандарда и смјерница за осигурање квалитета у европском простору високог образовања, Стандарда за акредитацију високошколских установа, Критеријума за акредитацију високошколских установа у БиХ, Стандарда за акредитацију студијских програма првог и другог циклуса студија, те Критеријума за акредитацију студијских програма првог и другог циклуса студија у БиХ.

Критеријуми за оцјену нивоа испуњености захтјева:

Ниво I - нема доказа или постоје дјелимични, непоуздани докази испуњења захтјева (потпуно ново или старо у организацији),

Ниво II - захтјев је планиран, постоји само на папиру и/или дјелимично спроведен,

Ниво III - захтјев је планиран, спроведен и прате се ефекти,

Ниво IV- захтјев је планиран, спроведен, прате се ефекти, са/без увођења сталних прилагођавања и побољшања на основу поређења са најбољима.

I	ВШУ не испуњава захтјев
II	ВШУ дјелимично испуњава захтјев
III	ВШУ претежно испуњава захтјев
IV	ВШУ у потпуности испуњава захтјев

3.1 Оцјена квалитета по појединачним стандардима/критеријумима

СТАНДАРД 1. Политика обезбјеђивања квалитета

Овај стандард усклађен је са критеријумом 1 . Критеријума за акредитацију високошколских установа у Босни и Херцеговини и стандардом 1.1 Стандарда и смјерница за обезбјеђење квалитета у Европском простору високог образовања (ЕСГ)

Захтјеви ЕСГ стандарда 1.1 и РС/БиХ критеријума Т.1.1, Т.1.2, Т.1.3, Т.1.4, Т.1.5, Т.1.6

Захтјев 1.1: Основни задаци и циљеви високошколске установе

Високошколска установа има утврђене циљеве који су у складу са циљевима високог образовања утврђеним законом.

Захтјев 1.2: Планирање и контрола

Високошколска установа врши планирање и контролу резултата свих облика образовних, научних, умјетничких, истраживачких и стручних активности у оквиру своје дјелатности.

Захтјев 1.3: Организација и управљање

Високошколска установа има организациону структуру и систем управљања који обезбеђују постизање циљева високошколске установе.

Захтјев 1.4: Унутрашњи механизми за обезбјеђење квалитета

Високошколска установа доноси и реализује стратегију обезбјеђења квалитета у своме раду.

Добре стране:

На основу анализе документације на Независном универзитету у Бањој Луци идентификоване су бројне добре стране у оквиру политика обезбјеђења квалитета. Универзитет посједује формално дефинисане и јавно доступне изјаве мисије и визије, које су објављене на званичној веб-страници и представљају стратешки оквир дјеловања. Постоји пракса редовног спровођења унутрашње и спољашње евалуације, укључујући израду извјештаја о самовредновању и реализацији корективних мјера. У процесима квалитета укључени су наставници, студенти и руководство кроз рад тимова за квалитет, постоје и резултати студентских анкета. Такођер, постоји развијен систем документовања процеса осигурања квалитета путем извјештаја, планова и анализа, као и примјена метода као што су SWOT анализа и анализа задовољства. Код појединих програма примјењује се и институционална посвећеност квалитету кроз вербално и документовано залагање за испуњавање стандардизованих процедура, што доприноси развоју културе квалитета на нивоу цијелог универзитета.

Слабе стране:

- Неусклађеност и недовољна операционализација мисије и визије, што се огледа у томе да су мисија и визија преопширне и недовољно специфичне, те нису јасно дисеминиране међу запосленима и студентима.
- Недостатак јасне политике квалитета и неуједначена примјена интерних процедура, уочава се да систем управљања квалитетом показује ниску ефикасност, без јасно дефинисаних надлежности и механизма одлучивања.
- Самовредновање није у потпуности у складу са законским стандардима, на начин да се у пракси оставља могућност провођења сваких три године, иако је законски рок двије године.
- Спољашње евалуације нису довољно транспарентне и документоване – недостају подаци о учесталости, методологији и ефектима екстерних провјера.
- Недовољна укљученост студената у систем квалитета. Студенти формално учествују у активностима, али је кроз интервјуе уочено да студенти немају јасну слику о својој улози нити активно доприносе процесима унапређења.
- Неадекватно кориштење резултата студентских анкета у сврху планирања побољшања. Резултати се ријетко користе као основа за конкретне мјере унапређења, што умањује њихову функционалну вриједност.
- Нема доказа о систематској анализи запошљивости алумниста, иако се запошљивост помиње, недостају показатељи, базе података и методологија за њено праћење и анализу.

Препоруке за унапређење:

- Преформулисати мисију и визију универзитета тако да буду краће, садржајније и усклађене са специфичностима институције и сваког студијског програма, те осигурати њихову видљивост и разумијевање код свих заинтересованих страна.
- Развити и формализовати институционалну политику обезбјеђења квалитета, уз јасно дефинисане надлежности, процедуре и одговорности свих актера укључених у систем квалитета.
- Ускладити динамику самовредновања са законским и акредитацијским прописима (најмање сваке двије године), те осигурати редовно провођење процеса и документовање резултата.
- Успоставити јасне механизме за праћење, документовање и анализирање екстерних евалуација, укључујући извјештаје, препоруке и реализацију мјера које из њих произлазе.
- Ојачати улогу студената у систему квалитета кроз едукацију, менторску подршку и активно укључивање у тијела за квалитет, уз осигурање њихове информисаности о стварним могућностима утицаја.
- Побољшати функционалност студентских анкета тако што ће се њихови резултати систематски анализирати, јавно презентовати и користити као основа за конкретне мјере унапређења наставног процеса.
- Успоставити систематски механизам за праћење запошљивости алумниста, кроз базе података, редовне анкете и сарадњу с послодавцима, како би се осигурала повратна информација за унапређење студијских програма.

СТАНДАРД 1. Политика обезбјеђивања квалитета**ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:****II**

СТАНДАРД 2. Израда и одобравање програма

Овај стандард усклађен је са критеријумом 2. Критеријума за акредитацију високошколских установа у Босни и Херцеговини и стандардом 1.2 Стандарда и смјерница за обезбјеђење квалитета у Европском простору високог образовања (ЕСГ).

Захтјеви ЕСГ стандарда 1.2 и РС/БиХ критеријума Т.2.1, Т.2.2

Захтјев: Студијски програми високошколске установе су у складу са основним задацима циљевима и служе њиховом испуњењу. Садржај квалификација и диплома појединих врста и нивоа студија одговарају карактеру и циљевима студијских програма. Опис квалификација сваког студијског програма мора бити прецизно дефинисан и одговарати одређеном нивоу Европског квалификационог оквира. Високошколска установа систематично и ефективно планира, спроводи, надгледа, вреднује и унапређује квалитет студијских програма.

Добре стране:

Високошколска установа има успостављене основне процедуре за доношење и евалуацију студијских програма, што је регулисано статутарним и нормативним актима (Статут, Правилник о доношењу и евалуацији студијских програма, пословник Система обезбјеђења квалитета). Ти документи дјелимично слиједе релевантне националне и европске стандарде. Код свих анализираних програма постоји јасно структуриран наставни план и програм, који укључује обавезне и изборне предмете са припадајућим ECTS бодовима и описима модула. Уочена је формална усклађеност компетенција са одговарајућим нивоом Европског оквира квалификација и повезивање са квалификацијским стандардима. Посебно се истиче позитиван примјер постојања свијести код руководства програма о важности правилног одређивања оптерећења студената кроз ECTS бодове и значаја њихове преносивости. Такође, постоји иницијатива за континуирано унапређење кроз ревидирање наставних планова и пракси, као и покушаји усклађивања са међународним образовним стандардима и добром праксом. Ове позитивне праксе представљају основ за даљи развој и јачање квалитета студијских програма у складу са савременим потребама образовања и тржишта рада.

Слабе стране:

- Нема документоване анализе тржишта рада као основе за креирање и иновацију студијских програма, премда се у документацији помиње усклађеност са потребама друштва, не постоје конкретни подаци, методологија ни институционална пракса за анализу потреба тржишта рада и секторских приоритета.
- Циљеви и сврха студијских програма често су формулисани опћенито и недовољно специфично, гдје изостаје јасно дефинисана мисија и образовни профил који би разликовао програме у односу на друге сличне студије у БиХ и шире.
- Недостаје формална укључености екстерних стејхолдера (алумни, послодавци, стручна удружења) у креирању и евалуацији студијских програма, наводи се да су консултовани, не постоје записници, позиви, препоруке или евиденције о доприносу вањских актера.
- Нису успостављени механизми за мапирање компетенција и исхода учења, што је уочено из документације која потврђује да не постоји званична матрица из које би се видјела

повезаност предмета са исходима учења и компетенцијама предвиђеним квалификацијским оквирима.

- Исходи учења су често формално дефинисани, али без јасноће и функционалне повезаности са садржајем наставних јединица, тако да овај недостатак угрожава вертикалну и хоризонталну кохерентност курикулума.
- Уочен је проблем систематске евалуације остваривања излазних компетенција, у анализираним програмима (саставницама ВШУ) јер не постоје процедуре нити повратне информације које би потврдиле да су студенти по завршетку програма стекли предвиђене компетенције.
- Пракса, као дио програма, у појединим случајевима није јасно дефинисана у погледу циљева, менторске подршке и евиденције учења, посебно забрињава изостанак дневника праксе и евалуације остварених исхода.
- Ограничена је флексибилност избора изборних предмета, у већини случајева понуђени изборни предмети су ограничени на двије опције, што смањује аутономију студената и разноврсност академског искуства.
- Недовољно је усклађена структура студијских програма са савременим трендовима и интердисциплинарним приступима, на начин да су садржаји доминантно традиционални, без довољно иновативних и савремених модула који би осигурали конкурентност на тржишту рада.

Препоруке за унапређење:

- Успоставити редовну и документовану анализу потреба тржишта рада и секторских приоритета као основу за планирање и ревизију студијских програма, укључујући сарадњу с привредним сектором, установама и професионалним удружењима.
- Преформулисати циљеве и сврху студијских програма тако да јасно одражавају специфичности области, образовни профил и професионалне компетенције које студент стиче, уз усклађеност с мисијом универзитета.
- Формализовати укључивање екстерних заинтересованих страна (алумни, послодавци, стручњаци из праксе) у процесе израде и евалуације програма, уз осигурање записника, препорука и извјештаја о њиховом доприносу.
- Израдити матрицу која повезује исходе учења и компетенције са предметима и модулима унутар наставног плана и програма, у складу са квалификацијским оквирима (BQF/EQF).
- Ревидирати исходе учења на нивоу предмета како би били јасно дефинисани, мјерљиви и функционално повезани са садржајем наставних јединица и методама провјере знања.
- Успоставити процедуре за систематску евалуацију остварености излазних компетенција студената, укључујући упитнике за послодавце, евалуације завршних радова и извјештаје супервизора праксе.
- Унаприједити организацију студентске праксе кроз израду формалних планова, дефинисање циљева, менторског надзора и увођење обавезног дневника праксе као дијела евалуације.
- Повећати број и разноврсност изборних предмета како би се студентима омогућило веће прилагођавање индивидуалним интересима и усмјерењима.
- Ускладити структуру програма са савременим трендовима, уважавајући интеграцију интердисциплинарних садржаја, дигиталних вјештина и иновативних метода учења.

СТАНДАРД 2. Израда и одобравање програма

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

I

СТАНДАРД 3. Учење, подучавање и вредновање усмјерено на студента

Овај стандард усклађен је са критеријумом 3. Критеријума за акредитацију високошколских установа у Босни и Херцеговини и стандардом 1.3 Стандарда и смјерница за обезбјеђење квалитета у Европском простору високог образовања (ЕСГ) Захтјеви ЕСГ стандарда 1.3 и РС/БиХ критеријума Т.3.1, Т.3.2, Т.3.3

Захтјев:

Високошколска установа подстиче и обезбјеђује учење, подучавање и вредновање усмјерено на студента.

Добре стране:

Оцјењивање студената регулисано је темељним актима институције (Статут и Правилник о студирању) и доступно је јавности путем званичне web-странице. Оцјењивање, укључујући предиспитне обавезе, испите и завршне радове, проводи се транспарентно и у складу с академским принципима. У оквиру наставе, примјећују се напори наставног особља да користе различите методе вредновања – формативне и сумативне – као и увођење дигиталних алата и иновативних метода учења, иако још увијек у ограниченом обиму. У појединим предметима укључени су стручњаци из праксе и алумни, чиме се додатно јача повезаност између теорије и практичне примјене знања. Постоје иницијативе за унапређење стручне праксе, а у неким програмима она се користи као алат за професионалну оријентацију студената. Такође, у састав Сената укључен је студентски представник, што омогућава минимални ниво студентске партиципације у одлучивању. Присутни су основни елементи међународне мобилности за студенте и наставно особље, а поједини програми нуде флексибилност у избору предмета и методама провјере знања, што омогућава прилагођавање различитим стиловима учења.

Слабе стране:

- Наставни процес се доминантно ослања на традиционалне методе предавања, уз минималну имплементацију савремених образовних технологија и интерактивних приступа који би омогућили активнију партиципацију студената и персонализацију учења.
- Студентске евалуације се спроводе формално, али изостаје видљив механизам који осигурава повратну информацију студентима о промјенама и унапређењима на основу њихових коментара, чиме се смањује ефективност евалуација као алата за унапређење наставног процеса.
- Постоје озбиљни недостаци у транспарентности и досљедности система оцјењивања, нису успостављене јасне процедуре које би гарантовале правичност оцјењивања и повезивање оцјена с исходима учења. Из документације, али и из интервју са студентима током посјете ВШУ уочено је да студенти немају довољно информација о својим правима у поступку евалуације, укључујући право на жалбу.
- Менторски рад и индивидуална подршка студентима су недовољно развијени и у пракси ријетко примјењивани због ограничених кадровских ресурса и недостатка институционалне стратегије за академско менторство.

- Стручна пракса, иако формално предвиђена, није структурисана кроз јасно дефинисане циљеве, активности и критеријуме евалуације. Често се своди на формално достављање потврде о присуству, без праћења конкретних исхода учења или рефлексивног дневника студената.
- Студенти не показују задовољавајући степен укључености у образовни процес што је утврђено током интервјуа, забрињавајуће је да нису могли навести називе предмета нити имена наставника текућег семестра којег похађају (студенти 4. године студија са просјеком успјеха 9.0 и више), што указује на пасиван однос и слабу академску интеграцију.
- Недостају функционални механизми за стимулацију студената да се укључе у наставна, истраживачка и развојна дешавања.
- Не постоји институционална стратегија за развој компетенција изван формалне наставе (нпр. тимски рад, рјешавање проблема, лидерство).
- Међународна мобилност студената је номинално предвиђена, али у пракси нефункционална, ниједан студент са евалуираних програма није учествовао у размјенама, нити је видљиво да споразуми са партнерским институцијама доносе конкретне могућности.
- Не постоји интегрисана стратегија за развијање подузетничких компетенција и подршке студентским иницијативама кроз менторски рад, развојне центре, инкубаторе или пројектне активности.

Препоруке за унапређење:

- Модернизовати наставне методе кроз увођење савремених образовних технологија, интерактивног и проблемски оријентисаног учења, како би се повећала активна укљученост студената и прилагодило различитим стилима учења.
- Унаприједити систем студентског вредновања наставног процеса кроз редовну анализу резултата анкета и транспарентно информисање студената о мјерама које су подузете на основу њихових сугестија.
- Успоставити јасне, транспарентне и досљедне процедуре оцјењивања, које повезују резултате евалуације са исходима учења, уз обавезно информисање студената о правима, критеријима и механизмима жалбе.
- Развити институционалну стратегију за менторски рад, уз ангажовање наставника и сарадника на пружању индивидуалне академске подршке и професионалног усмјеравања студената.
- Структурално уредити стручну праксу кроз дефинисање циљева, задатака, критеријума евалуације и праћење путем дневника праксе и формалних извјештаја, у сарадњи с менторским установама.
- Систематски радити на подизању нивоа информисаности и укључености студената у образовни процес кроз оријентационе програме, академске водиче и јачање комуникације између наставника и студената.
- Развити институционалне механизме за укључивање студената у истраживачке пројекте, ваннаставне активности и развојне иницијативе које подстичу професионални раст и тимски рад.
- Реактивирати и оперативно реализовати споразуме о међународној сарадњи кроз омогућавање стварне мобилности студената и наставног особља, уз доступне информације и техничку подршку.
- Увести курсеве и иницијативе усмјерене на развој подузетничких, комуникацијских и лидерских компетенција, уз подршку менторским пројектима, академским инкубаторима и партнерским мрежама.

СТАНДАРД 3. Учење, подучавање и вредновање усмјерено на студента

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

I

СТАНДАРД 4. Упис и напредовање студената, признавање и сертифицивање

Овај стандард усклађен је са критеријумом 4. Критеријума за акредитацију високошколских установа у Босни и Херцеговини и стандардом 1.4 Стандарда и смјерница за обезбјеђење квалитета у Европском простору високог образовања (ЕСГ)

Захтјеви ЕСГ стандарда 1.4 и РС/БиХ критеријума Т.4.1, Т.4.2, Т.4.3

Захтјев:

Сагласно основним задацима високошколска установа утврђује услове за упис студената и обезбеђује потребне услове студентима за успешно савладавање студијских програма.

Добре стране:

- Постоје јасно дефинисане и јавно доступне процедуре уписа, оцјењивања и напредовања студената, које су регулисане Статутом и Правилима студирања на првом и другом циклусу. Ове информације су транспарентно објављене на званичној веб страници установе, чиме се доприноси јавној доступности и једнакости приступа.
- Конкурс за упис редовно се објављује у медијима и на интернет страници, а основни критерији уписа укључују претходни успјех и, у неким случајевима, провјеру знања и способности.
- Поступак оцјењивања заснива се на континуираном праћењу активности студената и њиховим предиспитним обавезама.
- Руководства студијских програма показују спремност за развој процедура које би обухватиле признавање неформалног и информалног учења, у складу с принципима цјеложивотног образовања.
- Евидентна је оријентација на транспарентност и информисање студената о правилима која се односе на напредовање, мобилност и признавање претходног образовања, чиме се доприноси унапређењу академског амбијента и студентског искуства.

Слабе стране:

- Пријемни испити се не проводе ни за један од анализираних студијских програма, чиме се у потпуности изоставља селекција кандидата на основу афинитета, знања и способности за студиј у специфичној области. Право уписа имају сви кандидати без обзира на средњошколско усмјерење, што може негативно утицати на академски успјех и припремљеност студената за савладавање стручних садржаја.
- Нису развијене процедуре за признавање претходног неформалног и информалног учења, иако се начелно помиње спремност да се такве праксе успоставе.
- Не постоји функционалан систем који прати напредовање студената на основу остваривања планираних исхода учења и компетенција, већ се напредовање доминантно темељи на положеним испитима без праћења ширег развоја студента.
- Правила о признавању мобилности и претходног образовања су формално присутна, али нису праћена оперативним процедурама, конкретним примјерима из праксе нити институционалном стратегијом за признавање вањских студијских резултата.
- Нема доказа о системској подршци студентима приликом преласка са других високошколских установа, као ни јасно развијених критерија и транспарентних механизма за нострификацију и признавање диплома.

- Сертификовање додатних знања и вјештина стечених кроз ваннаставне активности није интегрисано у систем студија, нити постоји процедура за вредновање таквих доприноса у академском портфолију студента.

Препоруке за унапређење:

- Размотрити увођење пријемних испита или додатних селекцијских критеријума за упис на специфичне студијске програме, како би се осигурала адекватна припремљеност и мотивација кандидата. Ограничити могућност уписа искључиво на кандидате који долазе из одговарајућих средњошколских програма или увести припремне модуле за студенте из других области.
- Израдити и имплементирати процедуре за признавање претходног неформалног и информалног учења, у складу с принципима цјеложивотног образовања и националним квалификацијским оквиром.
- Успоставити функционалан систем праћења напредовања студената кроз повезивање остварених резултата са исходима учења и развојем компетенција, а не само са положеним испитима.
- Операционализовати правила о признавању мобилности и претходног образовања кроз развој јасних процедура, образаца, критерија и публикавање смјерница доступних студентима и наставном особљу.
- Успоставити институционалну подршку за студенте који прелазе са других установа, укључујући савјетодавне службе и транспарентне механизме за нострификацију и признавање претходног студија.
- Интегрисати систем сертификовања додатних компетенција стечених кроз ваннаставне активности (радионице, семинаре, волонтерски ангажман) у студентски портфолио као дио свеобухватне евалуације развоја студента.

СТАНДАРД 4. Упис и напредовање студената, признавање и сертификовање

Ниво испуњености захтјева:

III

СТАНДАРД 5. Наставно особље

Овај стандард усклађен је са критеријумом 5. Критеријума за акредитацију високошколских установа у Босни и Херцеговини и стандардом 1.5 Стандарда и смјерница за обезбјеђење квалитета у Европском простору високог образовања (ЕСГ)

Захтјеви ЕСГ стандарда 1.5 и РС/БиХ критеријума Т.5.1, Т.5.2, Т.5.3, Т.5.4, Т.5.5

Захтјев 5.1: Компетенције и број наставника

Високошколска установа запошљава довољан број наставника и сарадника који својом научном, умјетничком и наставном дјелатношћу омогућавају испуњење циљева установе. Наставно особље компетентно остварује студијске програме. Наставници имају обавезу да усавршавају своје наставничке, научне и умјетничке компетенције.

Захтјев 5.2: Научноистраживачки и умјетнички рад

Високошколска установа која остварује академске студије има организован научноистраживачки и умјетнички рад.

Добре стране:

- Универзитет посједује ажурирану евиденцију наставног кадра који учествује у реализацији сваког студијског програма, а подаци су доступни кроз званичне информационе системе и акредитационе документе.
- Наставници и сарадници у највећем броју испуњавају формалне законске услове у погледу научних звања и стручне квалификације.
- За већину предмета постоји континуитет ангажмана истих наставника, што доприноси стабилности и квалитети извођења наставе.
- Уочена је и мотивисаност дијела наставног кадра за професионални развој кроз присуство научним скуповима, израду стручних радова и учешће у едукацијама. Такође, постоје примјери ангажовања наставника у стручној и савјетодавној дјелатности изван матичне институције, чиме се остварује повезаност са праксом.
- На појединим програмима евидентни су покушаји укључивања гостујућих предавача и стручњака из праксе, што доприноси обогаћивању наставног процеса и приближавању студената реалним професионалним контекстима.

Слабе стране:

Укупан број наставног кадра ангажованог на појединим студијским програмима не задовољава минималне стандарде у погледу броја и структуре, посебно у погледу ангажмана наставника у сталном радном односу.

Велики број наставника је ангажован по основу уговора о дјелу или као спољни сарадници, што значајно утиче на континуитет извођења наставе, расположивост за консултације и укључивање у академски живот студената.

Нема доказа о постојању стратегије за професионални развој наставног особља – нису планиране редовне едукације, педагошко-методичка усавршавања, нити систематска подршка за научноистраживачки рад.

Недостаје институционални оквир за процјену радног учинка и квалитета рада наставника – евалуације од стране студената не воде ка конкретним мјерама унапређења нити се користе за развојне сврхе.

Увидом у биографије наставног особља утврђено је да значајан број наставника не испуњава захтјеве у погледу научног и стручног доприноса у посљедње три године (нпр. публикације, пројекти, учешће на конференцијама).

Нема функционалних тимова или одбора који би пратили кадровску политику и подстицали развој млађег наставног кадра, што ствара дугорочан ризик за одрживост академских профила.

Недовољна је мобилност наставног особља – нема података о реализованим мобилностима нити о наставницима који су предавали на иностраним високошколским установама.

Веома је ограничено укључивање наставника из привредног сектора или међународног академског миљеа, иако се то формално предвиђа акредитационим документима.

Нема доказа о систематском увођењу и менторисању младих асистената, нити о развијеним процедурама за њихово стручно и академско напредовање.

Препоруке за унапређење:

Успоставити јасну стратегију кадровске политике којом ће се осигурати довољан број наставника у сталном радном односу за све студијске програме, у складу са важећим законима и акредитационим стандардима.

Смањити ослањање на ангажовање спољних сарадника и уговоре о дјелу, те планирати системско запошљавање наставног особља у циљу јачања стабилности и квалитета наставног процеса.

Развити и имплементирати институционални план професионалног развоја наставника, укључујући обавезне едукације из области дидактике, методике, дигиталних компетенција и академске етике.

Успоставити механизме редовне евалуације наставног особља који укључују студентске евалуације, пеер ревиу, као и анализу научне и стручне продуктивности, уз јасне смјернице за кориштење резултата у сврхе унапређења.

Подстицати и финансијски подржавати учешће наставника у научним скуповима, пројектима и објављивању радова у релевантним научним часописима на националном и међународном нивоу.

Формирати институционалне тимове или одборе за праћење развоја младог наставног кадра, укључујући менторске програме, едукације и подршку за академско напредовање.

Активирати и операционализовати програме мобилности наставног особља кроз сарадњу са партнерским институцијама, уз институционалну подршку за пријаву и реализацију мобилности.

Успоставити сарадњу са стручњацима из привредног сектора и међународне академске заједнице у сврху ангажовања гостујућих предавача и јачања интердисциплинарности наставног процеса.

Развити систематски програм за увођење, обуку и менторисање нових асистената, са јасно дефинисаним фазама развоја, очекивањима и евалуацијом учинка током процеса професионалног оспособљавања.

СТАНДАРД 5. Наставно особље	
ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	I

СТАНДАРД 6. Ресурси за учење и подршка студентима

Овај стандард усклађен је са критеријумом 6. Критеријума за акредитацију високошколских установа у Босни и Херцеговини и стандардом 1.6 Стандарда и смјерница за обезбјеђење квалитета у Европском простору високог образовања (ЕСГ)

Захтјеви ЕСГ стандарда 1.6 и РС/БиХ критеријума Т.6.1, Т.6.2, Т.6.3, Т.6.4, Т.6.5

Захтјев 6.1: Ненаставно особље

Високошколска установа има ненаставно особље које својим стручним и професионалним радом обезбеђује успјешну реализацију студијских програма и циљева установе.

Захтјев 6.2: Простор и опрема

Високошколска установа обезбјеђује простор и опрему неопходне за квалитетно извођење свих облика наставе. Стандарди простора и опреме одређују се по областима образовања.

Захтјев 6.3: Библиотека, уџбеници и информатичка подршка

Високошколска установа има одговарајућу библиотеку снабдјевену потребним уџбеницима за извођење наставе и информатичке ресурсе и сервисе које користи у циљу испуњења основних задатака.

Захтјев 6.4: Извори финансирања

Извори финансирања високошколске установе довољни су да обезбиједи квалитетно извођење наставе најмање за период трајања студијског програма.

Добре стране:

- Студијски програми се реализују у просторно и технички опремљеним просторима, са приступом интернету, мултимедијалним алатима и основном рачунарском опремом. Библиотека располаже основном литературом, укључујући релевантне уџбенике и стручне приручнике који подржавају реализацију наставног садржаја. Такође, постојање студентске службе и дидактичког кабинета доприноси организационој подршци студентима. У оквиру појединих програма уочена је и спремност наставног особља да користи основне дигиталне алате за подршку настави.

Слабе стране:

Нема приступа релевантним електронским базама података (нпр. EBSCO, Scopus, Web of Science), што значајно ограничава приступ савременим научним и стручним информацијама студентима и наставницима.

Библиотека не посједује каталогизирани систем нити развијене дигиталне сервисе који би студентима омогућили претрагу, резервацију и преузимање извора путем интернета.

Недостаје систем академског и каријерног савјетовања – не постоји формализована служба нити стручни кадар који би студентима пружао подршку у планирању студија, учењу, психолошкој стабилности или професионалној оријентацији.

Нема организованих активности за студенте у смислу тусторства, радионица за развој вјештина, савјетовања о мобилности, стипендирања или запошљавања, што ограничава развој додатних компетенција изван формалне наставе.

Иако је интернет приступ технички обезбијеђен, не постоје специјализоване дигиталне учионице, платформе за е-учење нити институционална стратегија за развој онлине ресурса и дигиталне педагогије.

Нема доказа о постојању систематског приступа инклузивности и прилагођавању ресурса за студенте с инвалидитетом и друге рањиве групе.

Студентска служба обавља основне административне задатке, али не постоји развијен систем евалуације задовољства студената пруженим услугама нити структурисана комуникација с циљем побољшања сервиса.

Дидактички кабинети и простори нису у потпуности прилагођени специфичним потребама различитих студијских програма (нпр. недостатак терапеутске опреме, специјализованих едукативних помагала).

Подршка студентима током стручне праксе је неуједначена, без системске супервизије, менторске мреже и формализоване евалуације квалитета практичног дијела студија.

Препоруке за унапређење:

Обезбиједити приступ савременим електронским базама података (нпр. EBSCO, Scopus, Web of Science) за све студенте и наставно особље како би се осигурао квалитетан приступ научној и стручној литератури.

Дигитализовати библиотеку и увести електронски каталог са могућношћу онлине претраге, резервације и приступа литератури, чиме би се унаприједила доступност извора и подршка учењу.

Успоставити институционалну службу за академско и каријерно савјетовање која ће пружати подршку студентима у погледу управљања временом, техника учења, планирања студија, транзиције у професионални свијет и психолошке подршке.

Организовати радионице, инфо дане и савјетодавне сесије о стипендијама, мобилности, развоју вјештина и могућностима запошљавања како би се обогатило студентско искуство и професионална оријентација.

Развити стратегију за дигиталну трансформацију учења, укључујући израду е-платформи за учење, дигиталне учионице, вебинаре и дигиталне материјале који су интерактивни и доступни студентима у реалном времену.

Обезбиједити услове за инклузивно образовање кроз набавку асистивне технологије, прилагођавање садржаја и простора за студенте с инвалидитетом и других рањивих група, те едукацију особља у том погледу.

Успоставити систем евалуације студентског задовољства услугама подршке, укључујући периодичне анкете, форуме и савјетодавне одборе у које би били укључени и представници студената.

Набавити специјализовану дидактичку опрему и едукативна средства прилагођена сваком студијском програму, посебно за области које захтијевају практичну и терапијску примјену знања.

Стандардизовати подршку студентима током стручне праксе кроз јасно дефинисане менторске улоге, евалуацијске обрасце и извјештавање, чиме би се осигурао квалитет и јединственост практичног искуства.

СТАНДАРД 6. Ресурси за учење и подршка студентима

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

СТАНДАРД 7. Управљање информацијама

Овај стандард усклађен је са критеријумом 7. Критеријума за акредитацију високошколских установа у Босни и Херцеговини и стандардом 1.7 Стандарда и смјерница за обезбјеђење квалитета у Европском простору високог образовања (ЕСГ)

Захтјеви ЕСГ стандарда 1. 7 и РС/БиХ критеријума Т.7.1

Захтјев:

Високошколска установа редовно прикупља и анализира податке о студентима и академском особљу ради унапређења наставног процеса, научноистраживачког и умјетничког рада и доприноса развоју друштва.

Добре стране:

Високошколска установа Независни универзитет Бања Лука успоставила је основне механизме за прикупљање и дисеминацију информација о студијским програмима. Релевантни подаци о структури програма, наставном особљу, научним пројектима, публикацијама и другим активностима доступни су на службеној интернет страници. Информације су објављене на службеним језицима БиХ, као и на енглеском језику, што доприноси интернационализацији и транспарентности. Постоји основна функционалност информационог система која омогућава дјелимичан приступ подацима студентима и особљу путем интерних платформи. Такође, постоји евиденција студентских анкета и извјештаја о квалитету наставног процеса, као и покушаји систематизације информација које се односе на истраживачке активности. Тиме се ствара основа за даљи развој система управљања информацијама и његово повезивање са стратегијама унапређења образовног процеса.

Слабе стране:

Не постоји интегрисан информациони систем који би омогућио јединствено управљање подацима о студентима, наставном процесу, истраживачкој дјелатности, мобилности, запошљавању и финансијама.

Прикупљени подаци се не анализирају систематски нити се користе за стратешко планирање, доношење одлука и унапређење образовног процеса, већ служе углавном за административне потребе.

Не постоји развијен механизам за редовно извјештавање кључних актера (наставника, студената, управе) на основу прикупљених података, нити су ти подаци доступни у облику који омогућава квалитетну анализу.

Нема функционалне базе података о алумнијима, њиховом запошљавању и професионалном напредовању, што онемогућава евалуацију исхода образовања и прилагођавање програма тржишту рада.

Подаци о реализацији студентске мобилности, укључивању наставника у пројекте, научноистраживачким резултатима и другим кључним показатељима нису систематизовани нити ажурно објављени.

Систем управљања информацијама није подржан јасним правилницима, процедурама нити дефинисаним одговорностима и надлежностима запосленика који раде са подацима. Не постоји осигурање квалитета и сигурности података, нити политика заштите приватности и начина чувања и обраде личних и академских информација студената и упослених. Информације на званичној веб страници су у одређеним сегментима застарјеле, непотпуне или се ажурирају нередовно, што умањује транспарентност и информисаност јавности.

Препоруке за унапређење:

Успоставити свеобухватан и интегрисан информациони систем који обухвата академске, административне, истраживачке и финансијске податке, са приступом за управу, наставно особље и студенте.

Развити институционалну стратегију прикупљања, анализе и кориштења података као алата за доношење одлука, планирање и унапређење студијских програма и рада универзитета.

Обезбиједити редовно извјештавање о кључним показатељима успјешности (пролазност, мобилност, запошљивост, истраживачка продуктивност) и омогућити приступ актерима у систему високошколског образовања.

Успоставити и редовно ажурирати базу података алумниста, укључујући податке о њиховом запошљавању, професионалном напредовању и задовољству стеченим образовањем.

Развити и одржавати дигиталне регистре активности наставника (пројекти, публикације, мобилности), као и базе података о студентима и њиховом академском напредовању.

Увести правилнике и процедуре за управљање подацима, јасно дефинисати надлежности и обавезе особља задуженог за администрацију и сигурност информација.

Усвојити политику заштите података и осигурати техничке и организационе мјере за сигурност информација и приватност студената и запослених, у складу са важећим законима.

Модернизовати и редовно ажурирати садржај званичне веб странице како би се осигурала потпуна, тачна и правовремена информисаност свих заинтересованих страна.

СТАНДАРД 7. Управљање информацијама

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

II

СТАНДАРД 8. Информисање јавности

Овај стандард усклађен је са критеријумом 8. Критеријума за акредитацију високошколских установа у Босни и Херцеговини и стандардом 1.8 Стандарда и смјерница за обезбјеђење квалитета у Европском простору високог образовања (ЕСГ)

Захтјеви ЕСГ стандарда 1. 8 и РС/БиХ критеријума Т.8.1, Т.8.2, Т.8.3

Захтјев:

Високошколска установа објављује потпуне, прецизне, јасне и доступне информације о свом раду које су намијењене студентима, потенцијалним студентима и осталим заинтересованим лицима.

Добре стране:

Високошколска установа Независни универзитет Бања Лука пружа јавности основне информације о студијским програмима путем званичне веб странице, која укључује податке о наставном плану и програму, условима уписа, академском календару, правилима студирања, наставном особљу, студентском водичу, као и основним контактима и локацији универзитета. На појединим студијским програмима учени су напори да се путем друштвених мрежа, промотивних догађања и присуства у медијима додатно промовишу активности и резултати рада наставника и студената. Такође, постоји комуникацијска стратегија којом се оквирно уређује начин комуникације универзитета са екстерним јавностима. Постоји и изражена спремност појединих организационих јединица да кроз отворене дане и непосредне сусрете информишу будуће студенте о могућностима које нуде њихови програми, чиме се доприноси општој видљивости и препознатљивости универзитета.

Слабе стране:

Званична веб страница универзитета садржи само основне информације и не обухвата све обавезне елементе прописане стандардима – нпр. нема ажурираних података о запошљивости, резултатима евалуација, мобилности и истраживачким пројектима.

Садржаји веб странице често нису ажурирани, недостају информације на енглеском језику за све студијске програме, а поједини линкови су неактивни, што умањује кредибилитет и транспарентност установе.

Нема стратешког приступа комуникацији са јавношћу – не постоје јасно дефинисане циљне групе, канали комуникације, временски оквири нити евалуација ефеката комуникације са екстерним актерима.

Није развијен систем за редовно информисање родитеља, алумниста, послодаваца и шире друштвене заједнице о напретку, активностима и резултатима рада универзитета.

Нема интегрисаних извјештаја о квалитету, евалуацијама, анкетама и постигнућима студената и наставника који би били јавно доступни путем дигиталних канала или промотивних материјала.

Уочена је ниска присутност универзитета на релевантним академским и професионалним платформама и друштвеним мрежама, чиме се пропушта прилика за јачање имиџа и веће интеракције са заинтересованом јавношћу.

Промотивне активности су спорадичне и претежно усмјерене на уписне кампање, без континуираног комуницирања вриједности, успјеха и доприноса универзитета заједници. Не постоји формални тим или особа задужена за односе с јавношћу, комуникацију и ПР, што доводи до неуједначености у представљању информација према јавности.

Препоруке за унапређење:

Унаприједити садржај и функционалност званичне веб странице тако да укључује све обавезне информације: податке о студијским програмима, исходима учења, мобилности, запошљивости, истраживачким активностима, евалуацијама и извјештајима о квалитету.

Редовно ажурирати информације на веб страници, укључујући активне линкове, документе, новости и важне рокове, те осигурати језичку доступност информација и на енглеском језику.

Развити институционалну стратегију комуникације са јавношћу која ће укључивати дефинисане циљне групе, комуникацијске канале, динамику објава и критерије за евалуацију успјешности комуникације.

Успоставити систем за редовно информисање екстерних актера (родитељи, алумни, послодавци, заједница) путем билтена, годишњих извјештаја, отворених форума и других интерактивних облика комуникације.

Објављивати јавно сажете извјештаје о квалитету, студентским и наставним постигнућима, резултатима анкетања и релевантним евалуацијама како би се повећала транспарентност и одговорност.

Повећати присутност универзитета на друштвеним мрежама и релевантним академским платформама, те користити дигиталне алате за промоцију резултата, догађаја и иновација у настави и истраживању.

Организовати континуиране промотивне активности које комуницирају вриједности, мисију и допринос универзитета друштву, а не само активности везане за уписне кампање.

Формирати тим или ангажовати особу задужену за односе с јавношћу, која ће професионално координирати све комуникацијске активности и осигурати јединствену презентацију универзитета према јавности.

СТАНДАРД 8. Информисање јавности

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

СТАНДАРД 9. Континуирано праћење и периодична ревизија програма

Овај стандард усклађен је са критеријумом 9. Критеријума за акредитацију високошколских установа у Босни и Херцеговини и стандардом 1.9 Стандарда и смјерница за обезбјеђење квалитета у Европском простору високог образовања (ЕСГ)

Захтјеви ЕСГ стандарда 1. 9 и РС/БиХ критеријума Т.9.1, Т.9.2, Т.9.3

Захтјев:

Високошколска установа редовно прати и развија своје студијске програме.

Добре стране:

Високошколска установа Независни универзитет Бања Лука у појединим сегментима показује иницијативе усмјерене ка континуираном праћењу и евалуацији студијских програма. На одређеним студијским програмима постоји пракса интерног вредновања наставних садржаја, које координира руководство програма, са циљем унапређења квалитета и релевантности курикулума. Забиљежени су покушаји усклађивања наставног плана и програма са савременим токовима и стањем струке, као и спорадична укључивања повратних информација од студената у ревизију садржаја наставних јединица. На појединим програмима евидентна је свијест о потреби за анализом података о запошљивости и компетенцијама алумниста као основи за редефинисање циљева и структуре студијског програма.

Слабе стране:

Не постоји формализован и структуриран систем за редовно и свеобухватно праћење студијских програма који укључује евалуацију наставних садржаја, исхода учења, оптерећења студената и усклађености са тржиштем рада.

Ревизије курикулума се проводе ад хоц, без јасно утврђених циклуса, критеријума и методологије, што доводи до недоследности у квалитету и обухвату промјена.

У процесе евалуације и ревизије програма нису суставно укључени сви релевантни актери – посебно изостаје допринос алумниста, послодаваца и стручних удружења.

Не постоји евиденција о систематском праћењу запошљивости дипломираних студената, нити се резултати о запошљивости користе за планирање и унапређење програма.

Исходи студентских анкета се ријетко користе као темељ за структуралне промјене у наставним плановима и програмима, већ се третирају формално без значајног оперативног ефекта.

Нема институционалних механизма за анализирање усклађености излазних компетенција са квалификацијским оквирима и професионалним стандардима.

Ревизије се не документују кроз јавно доступне извјештаје нити су доступне информације о спроведеним промјенама, њиховим разлозима и очекиваним ефектима.

Не постоје јасно дефинисане одговорности и овлаштења за иницирање и спровођење евалуације и ревизије програма, што ствара процедуралну нејасноћу и смањује ефективност процеса.

Препоруке за унапређење:

Успоставити формализован систем континуираног праћења и периодичне ревизије студијских програма, са јасно дефинисаним циљевима, временским оквирима, одговорностима и методологијама.

Дефинисати циклусе евалуације студијских програма (нпр. сваке три године) и обавезно укључити анализу наставних садржаја, усклађености исхода учења, оптерећења студената и запошљивости.

Систематски укључити релевантне актере у процесе евалуације и ревизије програма – студенте, алумнисте, послодавце, стручна удружења – кроз фокус групе, анкетања и јавне консултације.

Успоставити базу података о запошљивости дипломираних студената и користити ове информације за усмјеравање промјена у курикулуму и унапређење програмских циљева.

Унаприједити употребу студентских анкета тако да резултати постану основа за ревизију конкретних предмета и садржаја, те објављивати извјештаје о проведеним мјерама.

Развити инструменте за мапирање компетенција и њихово усклађивање са квалификацијским оквирима и тржиштем рада, укључујући матрице компетенција по предметима.

Осигурати јавну доступност извјештаја о ревизији студијских програма, укључујући разлоге за промјене и планиране ефекте, чиме се повећава транспарентност и одговорност.

Јасно дефинисати надлежности и обавезе руководиоца програма, наставника и тијела за квалитет у процесу планирања и имплементације евалуације и ревизије студијских програма.

СТАНДАРД 9. Континуирано праћење и периодична ревизија програма**ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:****II**

СТАНДАРД 10. Периодично спољашње обезбјеђивање квалитета

Овај стандард усклађен је са критеријумом 10. Критеријума за акредитацију високошколских установа у Босни и Херцеговини и стандардом 1.10 Стандарда и смјерница за обезбјеђење квалитета у Европском простору високог образовања (ЕСГ)

Захтјеви ЕСГ стандарда 1. 10 и РС/БиХ критеријума Т.10.1

Захтјев:

Високошколске установе требају периодично пролазити поступак спољашњег обезбјеђивања квалитета.

Добре стране:

Високошколска установа Независни универзитет Бања Лука учествује у процесима спољашњег обезбјеђивања квалитета у складу са важећим законодавним и акредитацијским оквирима Босне и Херцеговине. Установа је доставила уредну и структурирану документацију у поступку реакредитације, укључујући самоевалуационе извјештаје и пратеће доказе који су разматрани од стране стручне комисије. Вањско вредновање обухватило је посјету Комисије стручњака која је спровела анализу документације, одржала састанке са управом, наставницима, студентима и екстерним актерима, те на основу увида у праксу израдила евалуацијски извјештај. Постоји одређеност за поштовање норми и процедура Агенције за осигурање квалитета, као и спремност да се спроводе прописане провјере у предвиђеним циклусима. Може се констатовати да ВШУ показује основну институционалну одговорност према механизмима вањске евалуације квалитета.

Слабе стране:

- Иако је високошколска установа учествовала у поступку реакредитације, видљиво је да је спољашња евалуација доживљена више као административна обавеза него као механизам за суштинско унапређење квалитета. Комисија је била јасног става да ВШУ поступак спољашње евалуације формално проводи, али се третира као административна обавеза, а не као развојна шанса.
- Не постоји јасан доказ да су препоруке претходних вањских евалуација детаљно анализирани и оперативно спроведене у праксу кроз стратешке документе и развојне планове универзитета.
- Самовредновање као темељ спољашње евалуације показује низ недостатака: декларативан приступ, недовољну анализу слабости, те генерализоване закључке без јасних показатеља и планова унапређења.
- Процес вањске евалуације није транспарентно комунициран према интерним и екстерним актерима, извјештаји нису објављени на веб страници нити су представљени студентима, наставницима и јавности.
- Вањска евалуација није резултирала системским промјенама у организацији, садржају студијских програма или развоју ресурса, што указује на слаб ефекат процеса на унапређење квалитета.
- У анализи самоевалуацијских извјештаја присутна је формалност, понављање истих фраза и мањак конкретних података, што умањује валидност процеса и његову употребљивост за Агенцију и друге евалуаторе.

- Нема доказа о изградњи институционалног капацитета за континуирани одговор на налазе вањских евалуација, нити о формирању интерних тимова за праћење реализације препорука.

Препоруке за унапређење:

Трансформисати приступ спољашњој евалуацији из административно-обавезног у развојно-усмјерени процес, са фокусом на конкретне промјене и унапређења на основу препорука евалуатора.

Детаљно анализирати извјештаје и препоруке претходних акредитацијских циклуса и интегрисати их у стратешке документе, годишње планове рада и развојне политике универзитета.

Побољшати квалитет процеса самоевалуације – осигурати структурисану анализу стања, укључити валидне показатеље, реалистичне SWOT анализе и јасне планове унапређења са индикаторима и роковима.

Објављивати извјештаје вањске евалуације на веб страници и информисати наставно особље, студенте и друге актере о резултатима, закључцима и плановима имплементације препорука.

Успоставити интерни тим или одбор задужен за праћење имплементације препорука из вањских евалуација и израду полугодишњих извјештаја о напретку који ће бити доступни јавности.

Осигурати да се ефекти вањских евалуација рефлектују у измјенама курикулума, развоју ресурса, методама наставе и системима подршке студентима, те документовати те промјене у формалним извјештајима.

Едуковати менаџмент и особље о значају вањских евалуација као алата за унапређење квалитета, кроз интерне радионице и тренинге у сарадњи с Агенцијом за високо образовање Републике Српске.

СТАНДАРД 10. Периодично вањско осигурање квалитета

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

II

3.2 Препорука за акредитацију

Након увида у комплетну достављену документацију, посјете високошколској установи и анализирања свих докумената, процедура и начина функционисања високошколске установе, те спровођења поступка оцјењивања, утврђен је следећи ниво испуњености захтјева стандарда и критеријума:

СТАНДАРДИ		НИВО ИСПУЊЕНОСТИ
1.	Политика обезбјеђивања квалитета	II
2.	Израда и одобравање програма	I
3.	Учење, подучавање и вредновање усмјерено на студента	I
4.	Упис и напредовање студената, признавање и сертифициовање	III
5.	Наставно особље	I
6.	Ресурси за учење и подршка студентима	III
7.	Управљање информацијама	II
8.	Информисање јавности	III
9.	Континуирано праћење и периодична ревизија програма	II
10.	Периодично спољашње обезбјеђивање квалитета	II

На основу укупне оцјене квалитета Комисија стручњака даје препоруку Агенцији за високо образовање Републике Српске да, у складу са Правилником о акредитацији високошколских установа и студијских програма високошколској установи Независни универзитет Бања Лука, изда **рјешење о одбијању акредитације**.

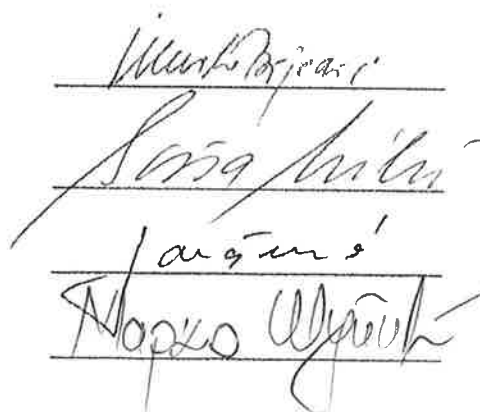
Чланови Комисије:

Проф. др Мелиха Биједић
стручњак из реда академске заједнице БиХ,
предсједник

Проф. др Саша Милић
међународни стручњак, члан

Проф. др Недим Чаушевић
стручњак из реда привреде и праксе, члан

Марко Шулић
студент, члан

Four handwritten signatures are shown, each on a horizontal line. From top to bottom, they correspond to the names of the commission members listed on the left: Meliha Bjedici, Sasa Milić, Nedim Čaušević, and Marko Šulić.